

PIEF-mytt

PERSON- och LOKALHISTORISKT FORSKARCENTRUM OSKARSHAMN

Emigration från Kristdala och Vena

År 1854 lämnade C.J. Dahlberg från Kristdala socken i Kalmar län sitt jordbruk och reste med sin hustru och sina tre barn till Amerika för att starta en ny tillvaro.

Hustrun, Johanna Gustava Gustafsson, härstammade från Vederhult i Vena socken.

De tillhörde den första vågen av emigranter från Sverige. Det var på segelfartygens tid, och resan över Atlanten blev både lång och farofylld. Något årtionde senare skulle ångbåtarna göra resan både billigare och bekvämare.

Med på resan var parets fem-åriga son, Carl Victor Dahlberg, som på sin ålders höst berättat om utvandranas vedermodor.

I det avlägsna Kansas hittade Dahlberg slutligen den vildmark, som han och hans familj skulle odla upp och förvandla till ett nytt hem.

Nya människor strömmade också till, inte minst från Sverige, och den forna ödemarken blev snart en blomstrande bygd i ett allt rikare land.

Kallelse

PLF i Oskarshamn håller Föreningsmöte

lördagen den 6/5 2006 kl. 10.00
i Församlingshemmet, Oskarshamn

Mötesförhandlingar

Magnus Ekstrand berättar om

Oskarshamns historia under 150 år

Det ges även tillfälle att söka i datasalen

Välkomna
Styrelsen

PLF:s styrelse och uppdrag under verksamhetsåret 2004/2005

Namn	Uppdrag	Telefon	E-post
Bernt Johansson	ordförande	0491 - 333 65	bejo2@tele2.se
Anders Thunberg	v. ordförande	0491 - 76 64 11	anders.0491766411@telia.com
Leif Rydström	sekreterare	0499 - 131 88	leif.rm@telia.com
Anders Rotvikier	kassör	0491 - 620 11	anders.rotvikier@telia.com
Ingvar Karlsson	v. kassör	0491 - 180 22	ikn@telia.com
Sam Blixt	dataansvarig	0491 - 151 28	sam.blixt@telia.com
Britt Maria Ekstrand	kontorist	0491 - 186 55	bm.ekstrand@telia.com
Birgitta Dahleman	biblioteksansvarig	0491 - 181 01	birgitta.dahleman@telia.com
Edith Karlsson	brevfrågor	0491 - 930 14	gote_edith@privat.utfors.se
Gunnar Håkansson	materielfrågor	0491 - 175 83	gunnar.hakansson@telia.com
John-Olof Dillström	styrelseledamot	0491 - 919 22	
Anders Wågerud	suppleant	0491 - 834 92	0491.83492@telia.com
Sven-Åke Fogelqvist	valberedning	0491 - 154 93	
Elenore Svensson	valberedning	0491 - 147 37	eleanor.svensson@tele2.se
Ulla Yngve	valberedning	0491 - 313 83	

PLF-nytt, medlemstidning för Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum, Oskarshamn.

Utkommer fyra gånger per år. Upplaga 1600 exemplar.

Manus till artiklar och andra skriftliga bidrag sändes till

PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

eller E-postadress: anders.0491766411@telia.com

PLF har också en hemsida. Du kan enklast nå den genom adressen **www.come.to/plf**.

Bidrag kan också sändas till e-postadress: **plf.oskarshamn@telia.com**

Utdrag ur artiklar får göras med angivande av källa och författare.

PLF-nytt nr 78 utkommer den 16/8 2006

I redaktionen: Anders Thunberg (ansvarig utgivare), Curt Holm och Maj Holm.

Ordföranden har ordet

Nu har det hänt igen. Det får inte bli en dålig vana det här. Vad då undrar naturligtvis läsaren av PLF-Nytt? Jo, jag har läst en historia, en tankeväckande sådan, i ett mig närstående medlemsblad, som jag absolut måste återge för läsekretsen.

Egentligen hade jag tänkt mig att skriva någonting om datorer och släktforskning, men det är det så många, som gjort tidigare, så det får bli en annan gång. Den här historien handlar om prioritering, och då måste jag givetvis prioritera den framför andra ämnen. Man skall ju försöka att leva som man försöker att lära ut. Alltså, håll till godo.

En tanke i tiden .....

När livet ibland ger mer än du hinner att klara av; när dygnets 24 timmer inte tycks räcka till, så minns då historien om syltburken och ölet .....

Det skulle bli föreläsning i filosofi i det stora universitetet i den engelska lärodomsstaden. Professorn kom in och ställde sig att titta över de församlade studenterna. Tyst böjde han sig ned och plockade fram en stor glasburk, som han fyllde med golfbollar. Han frågade sedan sina adepter om de ansåg burken vara full. De nickar jakande.

Så plockar professorn fram en låda med små färgade glaskulor och håller dem i burken. Han skakar burken lätt och kulorna finner vägen ned och fyller upp hålrummen mellan golfbollarna. Han frågar återigen eleverna om de ansåg burken vara full. De nickar jakande igen.

Så böjer sig professorn ner och tar upp en påse med sand som han håller ner i burken. Självklart fyller sanden upp hålrummen mellan golfbollar och glaskulor. Ännu en gång frågar han sina åhörare om de anser burken vara full och de svarar med ett rungande men något konfunderat JA.

Återigen böjer sig professorn ner och den här gången plockar han fram en stor burk öl, som han öppnar och håller hela innehållet i glasburken. Ölet fyller effektivt upp hålrummen mellan sandkornen. Studenterna börjar nu att skratta.

Nu, säger professorn allvarligt när skrattet lagt sig, ponera att denna burk representerar ditt liv. Golfbollarna är de viktiga sakerna i livet, din familj, dina barn, din hälsa, dina vänner, dina favoritsysselsättningar; saker som om allt annat försvann, och bara de återstod, så skulle ditt liv ändå vara fullständigt.

De små glaskulorna representerar de andra sakerna som betyder något, ditt jobb ditt hus, din bil.

Sanden är allt annat, de små sakerna.

Om du först håller sanden i syltburken, fortsatte professorn, blir det ingen plats till golfbollarna och glaskulorna. Detsamma gäller här i livet. Om du spenderar för mycket tid och energi på de små sakerna, får du aldrig plats till de saker, som är viktigast för dig.

Koncentrera dig på de saker, som är de viktigaste i ditt liv. Lek med barnen, ta dig tid till motion, bjud ut dina kära på middag.

Det finns alltid tid kvar till att städa huset, tvätta bilen, klippa gräsmattan. Ta hand om golfbollarna först, det som verkligen betyder något. Prioritera! Resten är i alla fall bara sand .....

Tysta satt nu studenterna och lät professors visdomsord sjunka in i deras sinnen, men så sträckte en av dem upp handen och undrade vad ölet representerade.

Professorn log. Jag är glad att du ställde den frågan. Det visar bara att hur fulländat ditt liv än kan verka, finns det alltid plats till en stor, kall öl .....

Bernt

Vårens ÖG-sammanträde i Målilla

Den 11 mars sammanträdde ÖG-gruppen på Skeppet i Målilla enligt tidigare överrensommelse. Tyvärr gjorde de snörika trafikförhållandena att representanter från Kalmar och Linköping inte kunde delta. Deltagarna från Västervik, Vimmerby och Oskarshamn diskuterade emellertid som vanligt de olika föreningarnas framtida program såsom anbyten, torpvandringar och föreningsmöten. Aktiviteterna den 18 mars på Släktforskningens dag berördes också liksom en bussresa till Släktforskarnas hus i Sundbyberg den 6/5.

Diskussionen om hur motioner till förbundsstyrelsen skall hanteras av valberedningen fortsatte. Det har emellertid visat sig vara mera komplicerat än man trodde från början, och det har varit svårt att uppnå enighet. Det senaste förslaget går ut på att varje enskild förening får ta ställning i denna fråga och lämna in en egen motion.

Synpunkter framfördes även på sorteringsfelen i PLF:s CD-skivor, och förslag till åtgärder framfördes.

Nästa sammanträde äger rum i Västervik den 30 sept.
Anders Thunberg

NYBYGGET VID BLÅDALEN I NÄRHETEN AV RANDOLPH

Av Carl Victor Dahlberg

FÖRORD

Skrevet i januari 1913, i det femtiosjätte året sedan min ankomst till Kansas som en pojke på åtta år.

Ett försök att skriva en krönika över några av de viktigaste händelserna, som fortfarande kan återkallas i minnet efter så lång tid, utan hjälp av anteckningar, då jag aldrig någonsin vid den tiden tänkte på att skriva historia, måste bli ett övermåttan svårt företag.

Då jag inte har den minsta tillgång till detaljer och data, blir dessa anteckningar diffusa. Emellertid, trots mina orediga tankar, kan jag kanske framkalla ur minnet händelser som kan kasta litet ljus över de första pionjärens och nybyggarnas liv i det första nybygget i Riley och Pottawatomie-distrikten, eller Den Stora Blå Dalen, som den kallas. Men, som jag redan nämnt, i brist på fakta måste jag göra mina anteckningar om

min egen familj och dess liv, och möjligen då och då nämna resten av de tidiga nybyggarna, när tillfälle bjuds; och om vid slutet av mitt kringströvande och mitt jordiska liv, mitt enkla försök har dragit undan tidens ridå och kastat några strålar av ljus över de tidiga nybyggarna i Big Blue Valley, om vilkas liv den nuvarande generationen inte har en aning, då ska min enkla möda inte ha varit förgäves och jag ska anse mig rikt belönad.

Eder mycket tillgivne,

C.V. Dahlberg

Lindesborg, Kansas, USA

Jag började år 1913 att skriva originalet, och skriver nu om det år 1921 vid 72 års ålder.

C.V.D.

HEMMET I SVERIGE

Bland de första saker att nämnas i denna berättelse är presentationen av huvudrollen i denna krönika.

Mr. C. J. Dahlberg föddes den 17 juli 1823, i Kristdala socken, Kalmar län, Sverige. Hans ungdom tillbringades på bondgården, som tillhörde hans änkemor, då hans fader dött, när sonen var tio år. När han var femton år tog han fullt ansvar för gården tillsammans med modern, vars död inträffade i Sverige 1874 i den höga åldern av 95 år. I Sverige, den 14 oktober 1845, gifte sig vår hjälte med Johanna Gustava Gustafsson från Vederhult i Hvena socken, vilken är nära granne till Kristdala socken. Han tog genast sin unga brud till sin mors hem, kallat Fagerbäck, där han brukade jobben till våren 1854.

Då greps han av amerikafebern, gjorde sig av med alla sina ägodelar, och emigrerade tillsammans med sin familj, som bestod av fru och tre barn: denna författare och två döttrar. Det sades att i Amerikavandrade stekarna omkring med kniv och gaffel instuckna i ryggen, färdiga att ätas av förbipasserande hungriga. Men vi måste ha landat på fel kust, för vi såg dem aldrig.

Färdvägen vi valt var ångare från Oskarshamn på Kalmar sund till Kalmar, sedan med ångare över Östersjön till Lübeck i Tyskland, därifrån med järnväg genom Schleswig Holstein till Hamburg, Tyskland, sedan med båt på floden Elbe till Nordsjön och över till Hull i England. Därifrån genom England till Liverpool, där vi efter en veckas väntan steg ombord på ett se-

---

gelfartyg, som gick över Atlanten med New York, Nordamerikas Förenta Stater som sitt mål. Färden över Atlanten var fruktansvärt svår och långsam, då vi hade motvind mesta delen av tiden, vilket gjorde att skeppet drev, och sålunda förlorades under natten vad som vunnits under dagen.

Det lilla skeppet rullade och slog bland vågorna, och det verkade ofta som om det skulle gå under. Passagerarna, omkring 450 personer, var alltid på gränsen till panik, men tack vare de heroiska ansträngningarna från den utmärkta besättningen och den modige kaptenen, landade vi, efter nio veckors farlig sjöresa på den stormiga Atlanten, slutligen säkert i New Yorks hamn, en av de sista dagarna i augusti 1854.

Att beskriva känslorna hos de stackars passagerarna, när de kunde sätta sin fot på torra land, är stört omöjligt, och kan lättare föreställas än berättas. Efter några dagars uppehåll i Castle Garden i New York, fortsattes resan med järnväg och kanalbåt så långt västerut man kunde komma, dvs så långt som det fanns järnväg på den tiden. På kvällen den 5 september nådde vi slutet på spåret i den lilla staden Camden, numera Milan, vid floden Rock (Rock River) i Rock Island-territoriet i Illinois. Här slängdes hela sällskapet och deras bagage av på en hög brottimmer på flodstranden, där spåret slutade och en bro höll på att byggas. Resten av natten tillbringades på bästa möjliga vis, och på morgonen spred sig familjerna i den lilla staden för att leta efter boställen. En tvårumsstuga hyrdes, och den måste

räcka åt två familjer med fem medlemmar i varje. Kort därefter, på grund av den stora omställningen och det annorlunda klimatet, blev två medlemmar i varje familj sjuka. De två döttrarna i vår familj, sju och tre år gamla, och mannen och dottern i den andra familjen dog, och de tre flickorna begravdes på samma gång, bredvid varandra, på en liten kyrkogård på ön. Så var de tidiga immigranternas första åtgärder. Något över ett år tillbringades på denna plats, och under denna tid var vår far sjuk hela tiden med feber och värk, och kunde inte utföra något arbete att tala om. På våren 1856 flyttade han med sin familj till Andover i Henry County, Illinois. Vi bodde på en liten gård på 80 "achres", som han brukade den sommaren; men på grund av sin dåliga hälsa, och då han blev övertalad av en vän att följa honom till Kansas, bytte han gården mot ett spann oxar och en gammal träaxelvagn. På våren 1857, omkring andra veckan i juni, satte vi kurs mot Kansas "Västerens förlovade land", med sitt oxspann, alla sina tillhörigheter, och sin familj, som då bestod av fru och son. Vi hade även med en ponny och två ettårs föl.

RESAN TILL KANSAS

Färden gick västerut från Swedona till Mississippifloden, sedan över södra Iowa genom städerna Mount Pleasant, Fairfield, Bloomfield och andra, så vidare in i Missouri, över St. Joseph, vid den västra gränsen, där vi korsade Missouri-floden på en skakig ångfärja. Hur det kan vara möjligt att ha ett oxspann på färjor och sådana farliga platser är svårt att förstå för den som inte varit med om det, men det gick och vi kom över säkert. Från St. Joseph for vi diagonalt över landet, som sades heta Kansas, i sydvästlig riktning, och träffade på Kaw-floden vid en liten plats, som hette Indianola. Numer finns den inte, men låg då i närheten av där Topek ligger nu. Därifrån fortsatte vi genom Kaw-dalen upp till Manhattan vid inloppet av Blue-floden, som vi korsade över en pontonbro. Detta var på kvällen den 12 juli 1855, och på natten sov vi vid sidan av den vackra Blue-floden. Men detta var inte slutet på vår resa, för vår adresslapp löd "Randolph, Riley County, Kansas". Vi var i Riley County men inte i Randolph. Det sades oss att Randolph låg ca 21 (amerikanska) mil uppåt Blue-floden.; så när vi gjort några inköp, styrde vi färden mot vår resas mål. Vi korsade floden åt andra hållet vid Juniata, sex (amer.) mil uppåt floden, på en pontonbro, eftersom det inte fanns någon väg på den västra sidan av floden. Det fanns inte mycket till väg på den andra sidan heller, för den delen heller; inte mer än en kostig, där gamle Mr. Gardner Randolph red som postryttare mellan Manhattan och Randolph. Vi fick

banan oss väg över åarna och genom timmerskogen, då vägen var för trång för att köra med vagnen mellan träden.

Den första natten slog vi läger när vi hade korsat floden vid Juniata. Följande dag när vi stretade fram i den stekande julisolen, vid 11-tiden på förmiddagen, mötte vi en ryttare. Vi stannade och frågade hur långt det var till Randolph. Han skrattade och svarade, pekade på sig själv: "Det är här - det är jag!" Det var gamle Mr. Randolph, på väg till Manhattan med posten. Vi berättade att vi var på väg dit för att bosätta oss. Han blev väldigt intresserad av oss och talade länge med oss innan han fortsatte. Detta var någonstans i närheten av Tom Pierses gamla ställe nedanför Carrison. Efter ett dygn till kom vi den 15 juli på kvällen till den första svenska nybyggarens hus. Han hette John A. Johnson, en ungkarl, som hade kommit med en Mr. Shannon från Galesburg i Illinois 1855, och bosatt sig här. Hans bror N.F. Johnson, som kommit år 1856, bodde hos honom, medan han byggde ett hus på sitt eget nybygge.

Vi stannade där över natten och kände oss väldigt lättade över att ha nått vår farliga resas slut. Nästa dag gick far och bröderna Johnson till fots uppåt floden för att hitta ett boställe. Landet var på den tiden öppet för nybygge under besittningslagen, för 1,25 dollar per "achre", men blev inte besiktigt förrän den hösten, när regeringens besiktningsmän kom dit. Far och bröderna Johnson gick så långt som till vad de tidiga nybyggarna kallade Timber City (Timmerstaden), som var känd för sitt höga fall, som verkligen var ett under av sitt slag. Det tömde ut en skummig ström av iskallt kristallklart vatten, genom en rund öppning i lerbanken under kullen. Hålet var ungefär åtta "inches" (tum) i diameter, och vattnet forsade med sådan kraft, att dånet kunde höras lång väg, och det skapade en å från fallet till floden, bred nog för att ro en eka på. Till denna märkliga plats flyttade vi den 17 juli, på fars födelsedag, då han blev 34 år. Vi slog läger där några dagar, med avsikt att ta området som jordlott; men efter fortsatta undersökningar fann vi att familjen Randolph gjort anspråk på det, då de förbättrat det genom att lägga en grund av fyra timmerstockar på denna plats, och därför räknade det som sitt.

Under tiden fortsatte far att se sig omkring, och en dag gick han över floden och kom ned i en bred, slät dalsänka, där det blå gräset stod högre än hans huvud, så att han inte kunde se slutet på landet; men genom att skära sig fram genom den täta massan västerut kom han så småningom till en å med mycket fint, klart vatten, och en hel del timmer på banken. Denna å följde

han uppåt, tills han kom till en krök, där han stannade; och där och då bestämde han sig för att bygga på den platsen, och märkte ut stället genom att skära i träden vid ån. Därefter gick han tillbaka till floden och kom över till vårt läger. Nästa dag spände han för vagnen, rev lägret och tog sig ned till floden, där han hade korsat den dagen innan. Han fick hugga sig igenom timmerskogen för att komma igenom, och han höll på att fastna i kvicksand, men slutligen kom han upp på andra sidan. På väg till den jämna, släta sänkan bröt han sig igenom det höga gräset till kröken, där han stannade, packade ur och sade: ”Här är vårt hem”.

Han började genast såga träd för att få timmer till huset, och drog dem samman med oxarna till stället, där blockhuset skulle byggas och högg dem där på två sidor så att de blev raka timmerstockar, åtta tum tjocka och 16 till 22 fot långa. Av dem byggde han ett hus på en och en halv våning, som han täckte med laggar gjorda av en stor ek. Golvet var gjort av raka stockar av valnötsträd, som han delat på hälften, släta på ena sidan och ändarna ungefär två tum stora för att ligga stadigt på stockarna och fungera som tvärbjälkar. Det fanns gott om trä, men allt måste göras för hand, och det tog lång tid för en enda man, men han var stark och ivrig. Och den 10 november samma år var huset färdigt för inflyttning, och dagen skulle visa sig vara speciell i nybyggarfamiljens historia, då en händelse inträffade, som var av ovanlig natur.

Författaren, som då bara var åtta år, sändes till fots mitt i natten, tre (am.) mil till en granne, familjen Randolph, för att kalla den gamla frun till Dahlbergh hem. Natten var stjärnklar och stilla, men frostkall, och den unge budbäraren dröjde inte länge på varje fotsteg på detta indianspår, som vred sig runt kullen och bredvid djupa dystra klyftor. Han sprang hela vägen, kom fram och lyckades väcka den vänliga frun från hennes midnattssömn. Utan dröjsmål steg hon upp och klädde sig, gick ut och sadlade en häst och satte upp, och satte budbäraren bakom sig och galopperade iväg. Avsikten med denna nattliga ritt var inte en nöjesfärd, och inte heller avslöjades den för budbäraren, när de red genom den klara novembernatten. Vi anlände något för sent och informerades om att ett nytt flickebarn hade kommit till världen i nybyggarhuset en liten stund tidigare. Så föddes den första vita flickan vid gränsen, väster om Big Blue-floden. En robust och frisk flicka var och förblev hon, trots alla svårigheter de tidiga nybyggarna hade. Vid 19 års ålder gifte hon sig med

A.G. Axelton, ende son till herr och fru Axelton, även de tidiga nybyggare, som kom med häst och vagn från Galesburg, Illinois, år 1858, och bosatte sig i Pottawatomiedistriktet precis över floden mitt emot vårt ställe. Deras enda dotter, Miss Sophia Axelton, gifte sig med Edward Secrest, som då var soldat i inbördeskriget och nybyggare i Fancy Creek i Rileydistriktet, en välbärgad jordbrukare och uppfödare, som bosatte sig där 1856. De fick sju barn, tre söner och fyra döttrar. En son dog i spädd ålder och två döttrar i mogen ålder, resten växte upp och blev välutbildade. Herr och fru Axelton har lyckats i sina företag och tjänat en hel del pengar, har elva barn, åtta söner och tre döttrar, som alla växt upp till dugliga och respekterade män och kvinnor.

John Sanderson, även han från Galesburg, Illinois, kom hit vid samma tid som familjen Axelton, och bosatte sig här med sin familj, som bestod av fru och en dotter, på Swede Creek i Riley-distriktet, där han bodde och brukade jorden i många år, och har för länge sedan gått bort. Fem barn till fick de, och de lever alla, men en dotter dog i vuxen ålder.

Peter Carlson med familj, som kom från Illinois samma år som vi, och bosatte sig vid Swede Creek, bestod av en familj på sju barn, fem söner och två döttrar, förtjänar också att nämnas. De hade många svårigheter i början av sin bosättning. Frun och sonen dog det andra året, 1858, och hon var den första svenska kvinna, som begrovs i Kansas jord, på ett litet ställe i närheten av den vackra Swede Creeks södra strand. Ån fick sitt namn på grund av att Mr. Carlson, en svensk, var den första att upptäcka den fruktbara dalen och bosätta sig vid åns mynning. Dalen blev senare besatt på andra sidan av flera tyska familjer.

Nils Christensen, en ungarl från Danmark, kom till dalen år 1859 och tog en jordlott två (am.) mil nordost om vårt ställe, där han bodde resten av sitt liv och skaffade sig en hel del ägodelar. Han brukade frakta gods över slätterna mellan Leavenworth, Kansas och Denver, Colorado, med ett oxspann, under hela sextioalet, och hade många bråk med indianer. Han gjorde vanligen två resor om året. Den 2 juni 1864 gifte han sig med Christina Johnson. De fick sju barn, tre söner och fyra döttrar, som alla har växt upp till respekterade medborgare.

Lars Pearson med fru kom samma år och bosatte sig i samma dal, och blev grannar till Mr. Christensen. När inbördeskriget bröt ut anmälde sig Mr. Pearson som frivillig och tjänade kavalleriet till slutet av kriget, och klarade sig oskadd, men dödades i en olycka den 2 september 1879. Han blev gift med Lovisa Larson i Atchinson, Kansas, när han var där på permission under kriget. Hon flyttade ge-

nast med sina föräldrar till gården och hjälpte hans far att sköta den tills hennes man kom hem från kriget. De fick fem barn, en son och fyra döttrar. Sonen dog i barndagen, men flickorna lever, tre i Kalifornien och en i Olsburg; hon är fru till min systerson, Evert E. Axelton.

Ett gammalt par från New York bosatte sig år 1859 i Pottawatomie öster om vårt. Han hette Jacob van Brunt. Damen, en pensionerad skollärarinna, tog hand om den första klassen i nybyggarkolonin. Hon hade privatlektioner i sitt hem, hade två elever, fröken Emma Johnson och er ödmjuka författare. På rasterna fick vi gå med henne ut på majsfälten och rensa bort ogräs, som vi bar till slutet av raden och slängde bland timret vid fältets utkant. Jag gick bara för henne ett par dagar, eftersom det var så svårt för mig att komma över floden. De bodde där några år, men sedan sålde de gården till en Mr Frost från Arkansas, som sedan sålde den i sin tur till en Mr Pete Ipsen, en dansk från Manhattan.

Ett ungt irländskt par flyttade också till samma dal år 1857, och byggde sig ett litet timmerhus i närheten av floden, mitt emot vårt ställe. Han gjorde bara en öppning i huset, eller kojans snarare, och den fick förstås tjäna som dörr. Det var bra så länge som det var varmt, då de kunde ha dörren öppen, men när den kalla vintern kom och de måste ha den stängd, fick de bo i totalt mörker. Detta plågade den goda damen, så hon sa till sin man, som hette McGane: ”Mack, du får gå över till Mr. Dahlberg och be honom komma och se till en öppning i väggen som fönster så vi får in lite ljus”. Det gjorde han, och far gick dit och sågade ett hål. När det var klart blev Mrs. Mack så förtjust över resultatet att hon sade med hög röst: ”Jag skulle ha tagit fem dollar för det hålet”, och det skulle hon ha behövt för hon var utfattig. De bodde där i endast två år, sedan sålde de till Casper Sibert, en tysk, som bodde där nästan hela sitt liv. När han blev för gammal för att arbeta sålde han stället och flyttade till St Mary’s i Kansas. Han var också en av våra grannar, som tjänade i inbördeskriget.

William och Charley Meyer och Fred Toburen tog en jordlott i vår dal på västra sidan av ån, år 1857. Fred lämnade snart de andra och for till Swede Creek och skaffade sig en egen jordlott, och bodde där tills han dog av hög ålder. Charley drunknade i Fancy Creek i augusti 1863. William bodde kvar några år, men sålde slutligen gården till sin svåger, Mr Siebert, och flyttade uppåt May Day och sedan till Leonardville.

Vår nybyggarkoloni växte långsamt, den ena efter den andra kom och tog land vid floden; men klipporna och prärien ansågs som värdelösa på den tiden, och det var inte förrän åren 1866-70 som folk började bygga på

prärien, då man ansåg att den inte gick att odla på. Men till slut förstod man att den var värdefull, om än inte outhärlig som betesmark. Vi kunde inte låta hästar och boskap vandra fritt som förr, nu när all den bästa jorden blivit uppodlad. Den hade tur som lyckades skaffa sig en bit präriemark inte långt från sin gård. Annars fick han klara sig utan, eller köpa en bit långt från gården. Denna mark är nu värd hundratals dollar per ”achre”, men då kunde man få den för 3,50 dollar och uppåt.

Familjen Johnson, mor och tre bröder och systrar, kom till dalen år 1855 och bosatte sig där. Modern, en stillsam gammal dam, ovan vid vårt klimat, då de kom direkt från Sverige, blev sjuk och dog på hösten 1860, och begravdes i Peter Johnsons äng. Så kom tanken på en gravplats upp, och nästa vår köptes en lott på 40 ”achres” och togs i anspråk av kyrkan. År 1863 kom den svenska prästen John Johnson till dalen, stannade i ett par veckor, och predikade evangeliet och konfirmerade en klass, och även organiserade en församling, som han kallade Mariedahl, till minne av sin mor, vars namn var Marie.

På hösten 1864 kom N. A. Petersson, en ungarl från Sverige och köpte en gård uppåt ån. Den gränsade till vår gård på norrsidan. Han gifte sig hösten därpå med fröken Caroline Salberg, en ung dam, som kommit i hans sällskap. De fick det bra och blev ganska rika. De hade tolv barn, sju söner och fem döttrar. En son dog i späda ålder, resten blev vuxna. Det gamla paret är döda för längesedan.

John Ekblad och John A. Swenson, även de ungarlar, kom i Petersons sällskap och slog sig ned här i närheten. Swenson är död, men Ekblad lever än i sitt gamla hem i Mariedahl, och han och hans fru är båda ganska pigga för sin ålder. Han gifte sig med Charlotta Johnson på våren 1866. De fick åtta barn, fem söner och tre döttrar. Två av döttrarna har dött. Sönerna lever alla; en är präst, två är läkare och två är bönder (farmare). Ekblad var en murare från Sverige, och på våren 1866 fick han tillstånd att bygga kyrkan i Mariedahl, och den byggdes av sten. Han byggde också flera andra hus de följande åren åt nybyggarna, som kom för att slå sig ned i dalen. Den våren kom hans två bröder, Frank och August Ekblad, från Sverige. De var murare även de, och arbetade också med kyrkbygget.

I nästa nummer fortsätter Carl Victor Dahlberg att berätta om nybyggartiden i Kansas från 1860-talet och fram till 1923, då han vid 73 års ålder lade sista handen vid sin minnesskrift.

Nya medlemmar i PLF

Nr	Namn	Postadress	Postnr	Postort	Telefonnr
2068	Lillemor Sellerstrand	Tumultgränd 98	162 47	VÄLLINGBY	08-38 46 23
2069	Per-Inge Green	Ringstedsgatan 63	164 48	KISTA	08-751 23 61
2070	Mariann Olsson	Övra Sandby 4582	387 95	KÖPINGSVIK	0485-750 58
2071	Lisbeth Paulsson Alf	Kättestorp Lillängen	590 40	KISA	0494-430 46
2072	Berit Stenmark	Skälsebo Mellanängen	572 96	FÅRBO	0491-44 30 14
2073	Inger Kongsvold	Bandygatan 63	722 40	VÄSTERÅS	021-33 08 02
2074	Oskarshamns Sjöfartsför.	Box 180	572 24	OSKARSHAMN	0491-126 92
2075	Karl Gunnar Karlsson	Tuna Boda 113	598 96	VIMMERBY	0492-530 22
2076	Bo Hålling	Ingelstadsgatan	266 33	MUNKA-LJUNGBY	0431-43 14 29
2077	Gerd Jonsson	Stationsvägen 28	380 53	FLISERYD	
2078	Inger Andersson	Nedra Segerstad	380 65	DEGERHAMN	0485-66 40 89
2079	Hans Svensson	Norra Storgatan 13 B	590 80	SÖDRA VI	0492-205 32
2080	Gunnar Augustsson	Källtorp 101	570 76	RUDA	0499-311 14
2081	Stig Karlsson	Mjöla	590 42	HORN	0494-306 68
2082	Olle Rehnström	Ekedajsvägen 7 D 2 tr	177 59	JÄRFÄLLA	08-580 350 09
2083	Ingvar Hultgren	Stationsgatan 6	577 30	HULTSFRED	0495-127 52
2084	Stig Johansson	Farsbogatan 16	586 62	LINKÖPING	013-29 95 92
2085	Elisabeth Dahlström	Herrgårdsgatan 2	360 50	LESSEBO	0478-313 96
2086	Hans Engström	Humblebacksvägen 20	791 44	FALUN	023-348 05
2087	Bertil Andersson	Tvärstigen 4	262 63	ÄNGELHOLM	0431-177 49
2088	Carl-Axel Johansson	Frontgatan 5 C	254 56	HELSINGBORG	042-15 70 77
2089	Sigvard Nilsson	Ultunagatan 72	256 67	HELSINGBORG	042-10 08 10
2090	Ingvar Hedbom	Störlinge 87	387 93	BORGHOLM	0485-56 42 64
2091	Ingela Andersson	Peter Johans väg 4	260 33	PÅARP	042-22 79 71
2092	Ezze Claesson	Transtigen 14	262 41	ÄNGELHOLM	0431-124 06
2093	Barbro Smedberg	Pålsjögatan 25	254 40	HELSINGBORG	042-13 01 16
2094	Carina Sarge	Kronogatan 66 B	462 31	VÄNERSBORG	0521-188 59
2095	Tommy Linfors	Bigatan 21	891 41	ÖRNSKÖLDSVIK	0660-165 66
2096	Trude Lind Larsson	Brandkärrsvägen 140	611 55	NYKÖPING	0155-21 95 66
2097	Rune Fredemo	Kråkuddsvägen 21	183 57	TÄBY	08-756 39 05
2098	Stig Karlsson	Dalhemsvägen 75 B	254 60	HELSINGBORG	042-15 09 77
2099	Sjur Høgberg	Nilsåsveien 32	N-3132	HUSÖYSUND	Norge +47-33384255
2100	Bertil Ritzling	Vikingavägen 5	141 48	HUDDINGE	08-711 91 03
2101	Rolf Karlsson	Sankta Gertruds väg 128	593 41	VÄSTERVIK	0490-175 96
2102	Lena Finné	Carl Crooksgatan 59	252 27	HELSINGBORG	042-14 81 03
2103	Aina Alriksson	Slättingebygd 103	382 93	NYBRO	0481-410 69
2104	Lena Eriksson	Strålgatan 31 NB	112 63	STOCKHOLM	08-656 23 14
2105	Birgitta Carlstedt Pettersson	Storskogsvägen 18	167 65	BROMMA	08-26 56 34
2106	Glenn Gustafsson	3468 Avenida Amaranto	CA 91362-1102	THOUSAND OAKS	USA
2107	Britt Jönsson	Klosterstigen 9	575 37	EKSJÖ	0381-108 40
2108	Knut Karlsson	Tallvägen 22	572 33	OSKARSHAMN	0491-147 87
2109	Anne-Marie hugoson	Box 54	286 21	ÖRKELLJUNGA	0431-44 10 49
2110	Ann-Christine Baard	Gammelhagen 221	136 53	HANINGE	08-500 283 04
2111	Hans Stedfeldt	Runvägen 8	141 48	HUDDINGE	08-530 364 77
2112	Anne-Cathrine Johansson	Strandgatan 12 B	597 42	ÅTVIDABERG	0120-139 33
2113	Nils-Erik Wahlgren	Nunnegatan 18	331 51	VÄRNAMO	0370-134 52
2114	DIS-ÖST	Allén 7	172 66	SUNDBYBERG	
2115	Claes Markstedt	Hästmosshult	598 91	VIMMERBY	0492-321 81

Nr	Namn	Postadress	Postnr	Postort	Telefonnr
2116	Stefan Ring	Kapellplatsen 2	411 31	GÖTEBORG	031-13 76 13
2117	Palle Thalén	Västra Ågatan 33	619 35	TROSA	0156-124 88
2118	Åke Nyström	Elledalsgatan 6	385 31	TORSÅS	0496-108 13
2119	Åke Petersson	Kåsörens väg 6	382 36	NYBRO	0481-134 26
2120	Bengt-Olov Hjertberg	Ugglevägen 14 B	572 31	OSKARSHAMN	0491-833 15
2121	Arne Andersson	Kättils väg 10	388 30	LJUNGBYHOLM	0480 -306 00
2122	Jan Thuresson	Stensövägen 86	392 47	KALMAR	0480-49 22 47
2123	Vivianne Nilsson	Furugatan 5 B	598 34	VIMMERBY	0492-124 15
2124	Olov Ryner	Movägen 23	570 75	FÅGELFORS	0491-511 00
2125	Mikael Stranke	Böta 123	570 76	RUDA	
2126	Leif Fjorde	Box 166	271 24	YSTAD	0411-166 46
2127	Charles Johnson	825 Yale Avenue	CO-81211	Buena Vista, USA	+1-719-395-2134
2128	Jacqueline Weber	Åsbo 2735	820 40	JÄRVSÖ	0651-481 24
2129	Bernt Lind	Frans Bloms gata 84	603 78	NORRKÖPING	011-17 18 03
2130	Robert Hammarström	Chemin des Truits	CH-1182	GILLY SCHWEIZ	0041-218242741
2131	Göran Melder	Parkgatan 4	572 34	OSKARSHAMN	0491-839 55
2132	Anita Björklund	Skidbacken 26	174 54	SUNDBYBERG	08-628 14 50
2133	Ulla Hansson	Valla Torpelund	545 93	TÖREBODA	
2134	Ann-Christine Nilsson	Tre hällars väg 8	572 62	OSKARSHAMN	0491-168 21
2135	Jo Carina Wolff	Storskiftesvägen 118	245 60	NORSBORG	08-531 822 47
2136	Ing-Marie Wallin	Södra Sjömossegatan 7	590 40	KISA	0494-123 58
2137	Göte Peribert	Idrottsvägen 7	385 51	SÖDERÅKRA	0486-210 25
2138	Roland Nilsson	Röstorp	570 91	KRISTDALA	0491-705 33
2139	Ragnhild Thunman	Björnhult 57	572 91	OSKARSHAMN	0491-601 60
2140	Peter Landgren	Talken Hagen	671 94	BRUNSKOG	0570-530 21
2141	Roland Gustavsson	Tallgatan 2	598 35	VIMMERBY	
2142	Bertil Wällertz	Tannenweg 7	CH-4528	ZUCHWIL SCHWEIZ	0041-326854085
2143	Jan Karlsson	Furuvägen 16 B	572 34	OSKARSHAMN	0491-76 90 67
2144	Stig Bäckstrand	Älvsåkersvägen 396	434 96	KUNGSBACKA	0300-210 19
2145	Sivert Jörud	Karl Smeds gränd 3	239 35	SKANÖR	040-47 33 75
2146	Eddy Widborg	Björkåkravägen 15	184 42	ÅKERSBERGA	08-540 209 79
2147	Lilian Frelin	Breda vägen 50	184 49	ENEBYBERG	08-889 55 71
2148	Olof Ålund	Kaggetorpsvägen 119	461 41	TROLLHÄTTAN	0520-142 67
2149	Mats Ahlgren	Daltorpsvägen 46	162 44	VÄLLINGBY	08-89 41 71
2150	Maria Lundström	Hörngatan 3, 1 tr	602 34	NORRKÖPING	011-18 92 10
2151	Harald Nystedt	Utsikten 4	184 63	ÅKERSBERGA	08-540 244 18
2152	Gösta Johansson	Äspelundsvägen 93	380 30	ROCKNEBY	0480-674 82
2153	Arne Johansson	Styrmansgatan 24	383 34	MÖNSTERÅS	0499-104 62
2154	Märta Karlsson	Gaffelstigen 4	613 35	OXELÖSUND	0155-364 58
2155	Riina Hultquist	Tylövägen 14	302 70	HALMSTAD	035-306 54
2156	Birger Svensson	Runnövägen 1	570 90	PÅSKALLAVIK	0491-925 38
2157	Krister Eriksson	Kornettstigen 3, 2 tr	196 37	KUNGSÄNGEN	
2158	Bengt Södergren	Stadsparksgatan 16	553 13	JÖNKÖPING	036- 71 57 22
2159	Sven-Eric Nemo	Sannelundsgatan 18	554 47	JÖNKÖPING	036-16 17 51
2160	Åke Sjöholm	Kaptensgatan 11	385 42	BERGKVARA	0486-202 69
2161	Olof Bergström	Folkungagatan 158, 4 tr	116 30	STOCKHOLM	08-643 77 56
2162	Anders Nordkvist	Ingenjörsvägen 26	572 61	OSKARSHAMN	
2163	Jan Petersson	Stubbemålavägen 13	383 92	MÖNSTERÅS	0499-446 68
2164	Anna-Lisa Andersson	Skogsvägen 28	435 38	MÖLNLYCKE	
2165	Bodil Carlquist	Dammgatan 21 B	572 30	OSKARSHAMN	0491-831 79

Nr	Namn	Postadress	Postnr	Postort	Telefonnr
2166	Lars Melin	Sjöledsgatan 33	603 75	NORRKÖPING	011-31 85 71
2167	Marianne Sjöblom	Box 5	270 33	VOLLSJÖ	0416-351 05
2168	Lars-Erik Enarsson	Mossgatan 6	572 51	OSKARSHAMN	0491-163 24
2169	Anna-Lena Andersson	Ljunggatan 9	570 82	MÅLILLA	0495-210 27
2170	Rune Carlsson	Nickamåla	360 60	VISSEFJÄRDA	0471-210 47
2171	Åke Lindblad	Västmannagatan 17 C 3tr	113 25	STOCKHOLM	08-405 27 28
2172	Lennart Lundberg	Per Gummessons väg 9	260 24	RÖSTÅNGA	0435-914 27

105 nya medlemmar efter PLF-nytt nr 76. Vi hälsar dem välkomna!
Antalet medlemmar i PLF är 1 345 den 31 mars 2006.

Nytt eller uppdaterat efter PLF-nytt nr 76

Datum	Församling	Kod	Födda	Vigda	Döda	Inflytt.	Utflytt.	Husförhör
20060113	Kristdala	KRI		1923,1926				
20060116	Hycklinge	HYC	1934-1936					
20060124	Horn	HOR	1934-1936					
20060124	Kråksmåla	KRÅ			1895-1934			
20060124	Kristdala	KRI			1924-1930 1932-1934			
20060125	Sankt Sigfrid	SSI		1857-1894	1857-1894			
20060125	Mörlunda	MÖR			1933-1934			
20060127	Mönsterås	MÖN	1930					
20060204	Döderhult	DÖD	1928, 1930					
20060204	Fliseryd	FLI	1928, 1930					
20060204	Långemåla	LÅN	1928, 1930					
20060204	Påskallavik	PÅS	1928, 1930					
20060204	Skirö	SKI		1860-1897				
20060214	Sankt Sigfrid	SSI	1857-1894					
20060214	O-hamns Mosaiska	OMO	1928					
20060214	V-viks lasarett	VVL	1928					
20060216	Västrum	VÄS						1920, 1930
20060221	O-hamns lasarett	OLA	1928					
20060225	Sankt Sigfrid	SSI				1861-1894	1861-1894	
20060223	Mörlunda	MÖR	1932-1934					
20060225	Västrum	VÄS	1889, 1891					1900, 1910
20060226	Kråkshult	KHU	1845-1897	1845-1896	1845-1897			
20060303	Borgholm lasar.	BOL	1928					
20060309	Arby	ARB						1900, 1910 1920
20060317	Påskallavik	PÅS	1931					
20060317	Döderhult	DÖD	1931					
20060317	Fliseryd	FLI	1931					
20060317	Mönsterås	MÖN	1931					
20060317	Långemåla	LÅN	1931					
20060322	Ingatorp	ING	1861-1894	1861-1894	1861-1894			

Antalet poster i databasen är över 3 700 000 i mars 2006.
Flera nya församlingar har tillkommit.

Läsövning

1711. d. 13. Marta.

v. Torsön.

1711

Wenckelborns Exzellenz Professor of
Royal High School.

Uppå Erhöf. Höf. Excellens och Höf. Senatsens underbörn Wärdigheits
bref af d. 23 Febr. följt, angående de
Höf. förordnade quarskollarna, emellan till
underbörn utmärkt pass, att alla församlingar
Höf. församlingar med riktiga lagrum och
Pannemarck Classer förifom up på landet
förpassa, förordt de icke äro, så vilt ges
i Skollan inga blifwit pass, utmärkt för
Höf. Skollan 2. ut. för de egna blifwit
Göteborg och blifwit på landet förpassa och
Höf. till förpassingarna införda, för vilka under god

förordt Höf. quarskollan till Erhöf. Höf.
Exzellenz och Höf. Senatsens
angående förordning. för blifwit med
underbörn utmärkt förordning

Erhöf. Höf. Excellens och Höf. Senatsens

Skollan
13 Marta 1711. Underdäniga församlingens
B. M. M.

Översättning på nästa sida

Efterlysning

Stortjuven Per Don från Madesjö

Husar för Smålands Ryttare

Blev avrättad i Växjö 1840

Vet du något mer om honom?

Ring tel. 0481-151 95

*****

Demonstrationer av CD-skivor mm

PLF, Årsmöte, den 18 februari, Sam Blixt

Vuxenskolan, Mönsterås, 28 februari, Sam Blixt

Strandaveteranerna, Mönsterås, 9 mars, Sam Blixt

Släktforskningens dag, Biblioteket och PLF-lokalen, 18 mars, Sam Blixt, Birgitta Dahleman, Britt Maria Ekstrand, Ingvar Karlsson, Anders Rotviker och Anders Wågerud.

Under våren har Sam haft två släktforskarkurser på PLF-lokalen, Kristineberg i Studieförbundet Vuxenskolas regi.

*****

Lösning till läsövning

1711 d 13 Marti

v. Fersen

Högvälborne Herrar Grefwar och Kongl Mag. Råd

Uppå Eders höggrefl. Excellentiere och höge Kongl. Senatens ankombna Nådgustige bref av de 28 Febr sistl. angående de Ryska fångarnas qwarhållande ländna till .....ödjiukt swar att alla härwarande ryska fångar wid repturen ..... med Dannemark blefwo härifrån upåt landet förförda, hwaraf de ännu .....så witt här i Haland inga blifwit qwar, allenast finnas här i Halmstdad 2nd st som äro rymbde ifrån Giötheborg och blifwit på landet fasttagna och hit till fästningen införda, hwilka under godt förwar skulle qwarhållas till Eders hög. Grefl. Excellentiereoch höge Kongl. Senaten vidare förordning förblifwande med underdån. ödmiuk wördsamt. Eders Höggrefw. Excellentiere och höge Kongl. Senaten

Halmstadius

13 Marti 1711

Underdån.....Tienare

Urval och översättning: Bernt Johansson

Notiser

Morgan Corneteg, Britt Mari Ekstrand och Anne Charlott Thunberg har fått styrelsens uppdrag att ansvara för PLF:s hemsida.

*****

Styrelsen har beslutat att anskaffa skjorta eller tröja med PLF:s logo på. Det ger ett trevligt intryck när vi är ute och representerar PLF.

*****

Till Oskarshamns 150-års jubileum gör PLF en antavla för "Döderhultaren". PLF deltar med Sam i spetsen på Badholmen.

*****

PLF är nu i färd med att rusta upp arbetsstugan med nya möbler, fler datorer och läsapparater och avancerade kopieringsapparater m.m.

*****

PLF:s CD-skivor har sålt över förväntan. Över 1 700 exemplar har levererats. Trots de beklagliga sorteringsfelen hävdar många att de har stor nytta av skivorna. CD-1 har sålts i 469 ex, CD-2 i 602 ex, CD-3 i 423 ex. och CD-4 i 219 ex. Styrelsen har beslutat att köparna ska kompenseras för felet. Se bilaga.

Frågor på databasen sänds till

PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

Tel. Arbetsstugan 0491-153 82

Postgironummer 40 09 38-7

Bankgironummer 386-0475

E-post: plf.oskarshamn@telia.com

Du kan också skicka dina frågor via vår hemsida, som du lättast når med adressen **www.come.to/plf**. I databasen hittar du vårt elektroniska formulär.

Kostnader för brevfrågor

Vi tar **40 kronor per svar** enligt det särskilda frågeformuläret eller för brev med max fem frågor.

Vi tar **80 kronor för samma tjänster** till icke medlemmar.

Sänd också med ett **frankerat svarskuvert!** Avgifterna för svar på brevfrågor kan sändas in via postgiro eller på annat sätt.

Ange på frågeblanketten Du sänder in, vilket av betalningssätten som använts. Om pengarna sänds via postgiro, så meddela på talongen, vad pengarna är avsedda för. Det kan ibland uppstå missförstånd om detta.

Nästa nummer av PLF-nytt kommer ut den 16 augusti